

Kerdoelen Engels in het primair onderwijs

Eerste generatie kerndoelen Engels in het basisonderwijs* (1993)

Bron: 'Besluit kerndoelen basisonderwijs', in: *Staatsblad*, 4-5-1993,
www.rijksoverheid.nl.

Uit de 'Nota van toelichting' (p. 8)

Engelse taal

In de kerndoelen voor het vak Engelse taal komt een aantal malen een opsomming van begrippen voor zoals « name », « first name », « surname ». Deze begrippen zijn in de Engelse taal gesteld en niet vertaald, omdat het er om gaat dat de leerlingen deze begrippen in de Engelse taal moeten kunnen hanteren.

Naar het oordeel van de Onderwijsraad weegt het eventuele voordeel van deze sterk gespecificeerde kerndoelen niet op tegen de nadelen. De scholen moeten voor de vormgeving van dit betrekkelijk nieuwe vak hun eigen model en methodiek kunnen kiezen.

De kerndoelen Engelse taal hebben in vergelijking met de andere kerndoelen een specifiek karakter. In de commentaren van de Onderwijsraad en de artikel 3-organisaties wordt dit terecht gesignaleerd. Oorzaak hiervan is echter niet alleen de prilheid van het vakgebied. Met name de aansluiting met het voortgezet onderwijs, ten aanzien waarvan de inspectie in het rapport « Engels in basisonderwijs en brugklas » (nr. 1991-3) problemen constateert, ligt hieraan ten grondslag. De voorgestelde formuleringen bieden uitgangspunten voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs om afspraken te maken over optimalisering van de afstemming, zoals de inspectie aanbeveelt in haar rapport. Daarom handhaaft ondergetekende zijn voorkeur voor de in het ontwerp-besluit voorgestelde kerndoelen.

Met de Raad is ondergetekende van mening dat aan de vrijheid van inrichting niet getornd mag worden. Hoewel de in het ontwerp-besluit voorgestelde kerndoelen Engels gebaseerd zijn op de communicatieve methode, die het meest gangbaar is, zijn ze ook met de grammaticale methode te realiseren. Ondergetekende is daarom van mening dat de voorgestelde formuleringen aan de scholen voldoende ruimte zullen bieden bij de keuze van methoden.

Kerdoelen Engelse taal (p. 16-18)

Algemene doelstelling

Het onderwijs in Engelse taal is erop gericht dat de leerlingen

- vaardigheden ontwikkelen waarmee ze deze taal op een zeer eenvoudig niveau gebruiken als communicatiemiddel in contact met mensen die zich van deze taal bedienen;
- kennis hebben van de rol die de Engelse taal speelt in de Nederlandse samenleving en als internationaal communicatiemiddel.

*De term 'basisonderwijs' is met ingang van de derde generatie kerndoelen (2006) vervangen door 'primair onderwijs' (po).

Domeinen	Kerdoelen
<p>A Luistervaardigheid</p>	<p>1 De leerlingen kunnen hoofdzaken halen uit eenvoudige informatieve en voor hen samengestelde of aangepaste luisterteksten door gebruik te maken van contextgegevens en hun kennis van woorden.</p> <p>2 De leerlingen kunnen gesprekspartners begrijpen door hun kennis van een voor het onderwerp of de situatie relevante woordenschat in gesprekken over de volgende onderwerpen, of in de volgende situaties:</p> <p>a persoonlijke gegevens</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ name, first name, surname; ▪ hoofdtelwoorden tot en met 100; ▪ address, street; ▪ old, year; ▪ Dutch, English, German, French; ▪ Holland, England, Germany, France; ▪ brother, sister, father, mother. <p>b de woonomgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ house, flat, town, village, country; ▪ North, South, East, West, middle; ▪ room, living-room, bedroom, kitchen, bathroom, toilet; ▪ bed, table, chair. <p>c vrijetijdsbesteding en hobby's</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ football, tennis, basketball, tabletennis, swimming; ▪ pet, dog, cat; ▪ black, white, green, blue, red, yellow, brown; ▪ big, small, thin, tall. <p>d eten en drinken</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ breakfast, lunch, dinner; ▪ coffee, tea, milk, sugar, water; ▪ apple, pear, banana, fruit; ▪ vegetables, potatoes, salad, soup, dessert. <p>e tijdsaanduiding</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ evening, afternoon, morning, night; ▪ time, hour, minute, o'clock, half (past), quarter, before, after; ▪ dagen van de week; ▪ maanden van het jaar; ▪ birthday. <p>f beschrijven van personen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ shirt, jeans, dress, sweater, shoes; ▪ hair, eyes, nose, arms, legs, foot, hand; ▪ tall, short, fat, thin; ▪ wear. <p>g op straat</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ go, walk, take; ▪ left, right, straight on, corner; ▪ rangtelwoorden tot en met 10; ▪ post-office, bank, shop, police-station; ▪ car, bus, train, bike, foot.

<p>A Luistervaardigheid (vervolg)</p>	<p>h in de winkel</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pound, penny, pence; ▪ postcard, stamp, ticket, letter. <p>i in de klas</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pen, pencil, book, workbook, paper; ▪ write, listen, open, close, take, come, sit down; ▪ door, window, blackboard, table, chair.
<p>B Gespreksvaardigheid</p>	<p>3 De leerlingen kunnen een gesprek voeren over de onderwerpen of in de situaties die hieronder genoemd zijn. Hun uitspraak van het Engels is voor moedertaalsprekers van die taal begrijpelijk.</p> <p>a persoonlijke gegevens De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ voor- en achternaam ▪ adres en woonplaats ▪ leeftijd en nationaliteit ▪ gezinssamenstelling noemen <p>en deze informatie aan de gesprekspartner vragen.</p> <p>b de woonomgeving De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de stad/het deel van het land waar zij wonen, noemen ▪ het huis/de flat en het aantal kamers beschrijven ▪ zeggen of zij een eigen kamer hebben of niet <p>en deze informatie aan de gesprekspartner vragen.</p> <p>c vrijetijdsbesteding en hobby's De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hobby's en interesses noemen ▪ vragen stellen over hobby's en interesses ▪ iemand vragen mee te doen met een spel en reageren op een voorstel om mee te doen ▪ zeggen of/dat zij een dier hebben <p>en kunnen deze informatie aan de gesprekspartner vragen; zij kennen uitingen die voor het spelen van sporten van hun keuze relevant zijn.</p> <p>d eten en drinken De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zeggen of zij bepaalde etenswaren lekker vinden of niet ▪ inlichtingen geven over eetgewoonten in eigen land en soortgelijke inlichtingen over eetgewoonten elders vragen. <p>e tijdsaanduiding De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zeggen hoe laat het is ▪ zeggen of iets 's morgens, 's middags of 's avonds plaatsvindt ▪ zeggen wanneer zij jarig zijn <p>en soortgelijke informatie aan de gesprekspartner vragen.</p> <p>f personen beschrijven De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zeggen hoe iemand eruit ziet aan de hand van kleding ▪ iemand beschrijven aan de hand van lichamelijke kenmerken <p>en soortgelijke informatie aan de gesprekspartner vragen.</p>

	<p>g Op straat De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none">▪ de weg wijzen of zeggen dat zij dat niet kunnen▪ de weg vragen. <p>h Winkel, postkantoor, kassa De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zeggen welke ansichtkaart, postzegel of ticket zij willen hebben▪ vragen hoe duur iets is
C Leesvaardigheid	<p>4 De leerlingen kunnen hoofdzaken selecteren uit eenvoudige informatieve teksten en uit voor hen geschreven of herschreven verhalende teksten. Zij maken daarbij gebruik van contextgegevens en van hun kennis van woorden.</p>
D Opzoekvaardigheid	<p>5 De leerlingen kunnen</p> <ul style="list-style-type: none">▪ de betekenis van een Engels woord▪ de Engelse vertaling voor een Nederlands woord in een alfabetische woordenlijst opzoeken.

Tweede generatie kerndoelen Engels in het basisonderwijs (1998)

Bron: *Kerdoelen basisonderwijs 1998* (Ministerie van OCW, 1998),
www.rijksoverheid.nl.

Engelse taal

Typering van het gebied

Het aanbieden van Engelse taal op de basisschool heeft enerzijds tot doel kinderen al vroeg vertrouwd te maken met een vreemde taal. Anderzijds wordt hiermee aandacht besteed aan de functie van Engels als belangrijke internationale taal. Leerlingen herkennen het Engels als bron van leenwoorden in het Nederlands. Ze leggen de basis voor spreken en lezen van de Engelse taal, uitgaand van alledaagse situaties. Leerlingen moeten daartoe een begin maken met de verwerving van een woordenschat, inzicht krijgen in zinsbouw en de betekenis van woorden kunnen achterhalen.

Kerdoelen

A Domein mondelinge taalvaardigheid

- 1 De leerlingen begrijpen eenvoudige gesproken teksten over alledaagse situaties.
- 2 De leerlingen begrijpen voldoende Engelse woorden om gesproken mededelingen te kunnen begrijpen over persoonlijke gegevens, eten en drinken, woonomgeving en tijdsaanduiding.
- 3 De leerlingen kunnen met elkaar praten over alledaagse situaties; ze hanteren daarbij een begrijpelijke uitspraak.

B Domein leesvaardigheid

- 4 De leerlingen begrijpen de hoofdzaken van een eenvoudige, geschreven tekst.
- 5 De leerlingen kunnen een woordenboek gebruiken en zo de betekenis van woorden achterhalen.

Derde generatie kerndoelen Engels in het primair onderwijs (2006)

Bron: *Kerdoelen primair onderwijs* (Ministerie van OCW, 2006), www.rijksoverheid.nl.

Karakteristiek

Beheersing van de Engelse taal wordt voor iedereen steeds belangrijker door de toenemende internationalisering, groeiende mobiliteit en de uitbreidende mogelijkheden om te communiceren via nieuwe media. De plaats van Engels in het basisonderwijs wordt gefundeerd door Europees beleid en door het uitgangspunt dat een redelijke beheersing van die taal bereikt wordt wanneer vroeg met het onderwijs in Engels begonnen wordt.

Het doel van Engels is om een eerste basis te leggen om te kunnen communiceren met moedertaalsprekers of anderen die buiten de school Engels spreken.

In de basisschool wordt het onderwijs in de Engelse taal waar mogelijk in samenhang gebracht met inhouden van ander vakken. Bijvoorbeeld met de inhouden in oriëntatie op jezelf en de wereld. Het gaat dan om alledaagse onderwerpen als woonomgeving, vrije tijd en hobby's, het lichaam en het weer.

In het basisonderwijs gaat het bij het onderwijs in de Engelse taal vooral om mondelinge communicatie en om het lezen van eenvoudige teksten. Het schrijven beperkt zich tot het kennismaken met de schrijfwijze van een beperkt aantal vaak voorkomende Engels woorden. Voorts leren kinderen om woordbetekenissen en schrijfwijzen van woorden op te zoeken met behulp van het woordenboek.

Kerdoelen

- 13 De leerlingen leren informatie te verwerven uit eenvoudige gesproken en geschreven Engelse teksten.
- 14 De leerlingen leren in het Engels informatie te vragen of geven over eenvoudige onderwerpen en zij ontwikkelen een attitude waarbij ze zich durven uit te drukken in die taal.
- 15 De leerlingen leren de schrijfwijze van enkele eenvoudige woorden over alledaagse onderwerpen.
- 16 De leerlingen leren om woordbetekenissen en schrijfwijzen van Engelse woorden op te zoeken met behulp van het woordenboek.